

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Vbi quæ ad omnifariam Episcopi potestatem, vel ad Sacramenta, &
Ordines conferendos, vel ad dispensationes elargiendas pertinent,
comprehensa sunt

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopvs Pollvtas Ecclesias, quando reconciliare debeat? Allegatio XXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98621](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98621)

suale voluit in sua causa, quia aliquis dabit operam rei illicitae? disputatur.

16 Ex homicidio secuto ex defensione proximi seruato moderamine inculpatae tutelae Ecclesia non polluitur.

17 Homicidium ad defensionem commissum seruato in eo moderamine inculpatae tutelae, inculpabile est.

18 Moderamen inculpatae tutelae versatur circa modum, tempus, & causam.

19 Occidens non seruato moderamine inculpatae tutelae extraordinaria pena propter excessum, iudicis arbitrio punitur.

20 Ecclesia in rei veritate non sedatur, nec polluitur.

21 Ecclesia quare polluta dicatur.

22 Ecclesia nomine in hoc proposito intelligitur illa, quae consecrata est, vel specialiter benedicta.

23 Ecclesia non polluitur ex vulnere lethali extra illam accepto, quamuis intra illam mors contingat, scilicet e contrario.

24 Ecclesia non polluitur ex eo, quod intra illam vulnus infigitur, si sanguis extra effundatur propter recessum reperiendum.

25 Index rerum suspensens intra Ecclesiam, eam polluit.

26 Occidens ab Ecclesia hominem extra illam existentem, eam non polluit, scilicet e conuerso.

27 Immunitate Ecclesiastica non gaudet, qui existens in loco sacro alium extra illum existentem percussit.

28 Ratio differentiae assignatur.

29 Ex martyrio alicuius sancti in Ecclesia commisso, illa polluitur quatenus iniustum consideratur, & iniuriosum ipsum homicidium ex parte occidentis.

30 Ecclesia polluitur propter voluntariam, & iniuriolosam sanguinis effusionem intra eandem contingentem.

31 Sanguis huiusmodi debet esse hominis vini.

32 Sanguis si effundatur e cadauere coram occisore, contra quem alia adsunt indicia, praesumptio est vehementis.

33 Mirabile quoddam narratur cuiusdam cadaueris occisorem ostendentis.

34 Sanguinis effusio, propter quam Ecclesia polluitur, non debet esse modica, sed copiosa.

35 Statutum loquens de vulnere cum sanguinis effusione, non habet locum in vulnere, ex quo modicum sanguinis effunditur.

36 Ex percussione leui, licet sanguis copiose effundatur, Ecclesia non polluitur.

37 Sanguinis effusio propter quam Ecclesia polluitur debet esse publica.

38 Occultum, publicum multis modis dicitur.

39 Occultum in praesenti materia, quod dicatur.

40 Publicitas pollutionis, Ecclesiam non polluit, sed potius pollutam ostendit.

41 Sacerdos sciens ex sacramentali Confessione Ecclesiam pollutam, in ea celebrari potest.

42 Ecclesia polluitur propter voluntariam humani seminis effusionem intra illam contingentem, siue sit hominis, siue mulieris, heretici, aut infidelis, siue etiam per molitiam, aut sodomiam.

43 Effusio seminis in somnis non sufficit, ut Ecclesia polluitur.

44 Effusio seminis Ecclesiam polluit, si intra eandem contingat, licet non cadat in ipsa Ecclesia materiali.

45 Ecclesia non polluitur, si sanguis, aut seminis effusio accedat supra tectum, vel infra Ecclesias in aliqua caeuerna, vel in aliqua camera, aut cella, vel in Choro, Sacristia, aut turri cymbalorum.

46 Coitus coniugalis Ecclesiam polluit, controuertitur.

47 Contraria opinio recipitur.

48 Virgae distinctionis fiedere componitur.

49 Seminis effusio requiritur, ut contingat in sufficienti quantitate.

50 Per occultam, & peccaminosam seminis effusionem, an Ecclesia a parte rei polluitur.

51 Ecclesia non polluitur, quando altus luxuriosus sit, si tamen actualis effusio extra illam contingat.

52 Ecclesia polluitur, si intra illam sepultus fuerit fidelis excommunicatus nominatim denunciatus, aut notorius Clerici percussor.

53 Procedit etiam, quando infidelis, vel haereticus sepelitur, vel eorum infantes.

54 Celebrans in Ecclesia violata nisi urgente necessitate id faciat de licentia Episcopi mortaliter peccat, irregularis tamen, aut suspensus non fit.

55 Ecclesia consecrata reconciliari non potest nisi per proprium Episcopum, seu alium de ipsius licentia.

56 Licentia reconciliandi Ecclesias consecratas non potest ab Episcopo delegari simplici sacerdoti, etiam si in contrarium sit consuetudo.

57 Ecclesia non consecrata, sed tantum benedicta reconciliari potest, per quemcumque simplicem sacerdotem per solam aqua benedicta asperersionem.

58 Aqua benedicta quam vim, & effectum habeat.

59 Quam antiqua sit eius institutio in Ecclesia contra mala spiritualia, Demonesque ostenditur.

60 Aqua benedicta remittit peccata venialia, liberat a morbis, & conservat sanitatem corporalem.

61 Vbi reconciliatio haberi non potest per Episcopum, quia longe abest, & venire non potest an idem Episcopus ex iusta causa concedere possit, ut in Ecclesia polluta ante reconciliationem celebretur.

62 Quid tamen in hoc securius sit seruandum ostenditur.

63 Sacerdos si contingat post inceptam Missam Ecclesiam violari, debet Missam prosequi si captam habeat consecrationem, alias secus.

64 Praelati Regulares bene possunt conciliare Ecclesias quacumque ex causa violatas, & pollutas aqua per ipsos benedicta, si Episcopus, qui illam benedicat, distet ultra duas dies.

65 Diata qualibet continet viginti millaria.

EPISCOPVS POLLVTAS

Ecclesias, quando reconciliare
debeat?

ALLEGATIO XXVIII.

R reconciliatio, quae est diuersa à consecratione, de qua Allegat. antecedenti actum fuit, adhibetur per Episcopum in casibus pollutionis Ecclesiae, de quibus ultra glossa & Doctores in cap. proposuisti, de consecratione, Ecclesia, & in cap. uni. eodem titulo. libr. sext. tractant D. Thom. 3. par. questione 83. articulo. 3. vbi communiter Theologi, praefertim Soar. disputation. 81. section. 4. disputant iidem Theologi in 4. distincti. 13. vbi Sor. questione secunda articulo. 3. & ceteri sequaces, Syluest. verbo consecratio, questione quinta. Armilla eodem verbo, numero 4. cum sequentibus. Nauarr. in manual cap. 27. numer. 231.

Jacob. de Graſſ. in autis deciſionib. par. 1. libr. 2. cap. 48. numer. 1. cum ſequentib. Fr. Emmanuel in ſumm. tom. 1. cap. 123. Henric. in ſumm. libr. 9. de Miſſa, cap. 27. §. 6. Tolet. in ſumm. libr. quinto cap. 8. Azor. in ſtution. moral. par. ſecunda libr. 9. cap. 5. Sair. de cenſur. libr. 5. cap. 16. Aſula eodem tractat. par. quinta diſputat. 7. Cened. par. tertia. Collect. 11. Miranda in manuali Prelatorum tom. 2. queſtion. 39. art. 5. Pſolin. de poteſtat. Episcop. cap. 29. Gambarupta de caſibus reſeruat. cap. 15. caſu 6. fol. 201. cum ſequentib. Mari. Alter. de cenſuris tom. 2. diſputat. 3. de interdicto cap. 1. cum ſequentibus.

2 Prima cauſa, propter quam Eccleſia polluitur, & reconciliatione indiget, eſt, quoties homicidium voluntarium, & iniurioſum intra iplam Eccleſiam ab aliquo patrat, prout habetur in diſt. cap. propoſuiſti, & in cap. ſi motum de conſecratione diſtinction. 1. Vel quoties languinis effuſione ſecundatur, ut probant tex. in cap. eccleſia de conſecration. diſtinct. 1. & in cap. inuicem de priuileg. & in cap. 1. de conſecration. Eccleſia, tenent Henric. diſt. cap. 27. §. 5. Tolet. cap. 8. à numer. 12. Sair. in clauſura libr. tertio cap. 8. numer. 8. Pſolin. diſt. cap. 29. §. 1. Mari. Alter. diſt. cap. 1. verſ. ſex autem modis, Miranda diſt. art. 5. conſuſ. 1. verſ. 1. & ceteri ſupracitati.

3 Dixi voluntarium, quia alias ſi inuoluntarium fit homicidium, vel inuoluntarium effuſio, nempe caſu contingens, veluti ſi cadente lapide, vel alio caſu fortuito alicui exiſtenti intra Eccleſiam mors contingat, vel ab aliquo, qui non fit compos mentis quis exiſtens intra Eccleſiam interficiatur, minime per hoc Eccleſia polluta dicenda erit, cum illi nulla iniuria inefratur, & ita reſoluunt Nauarr. & Henr. diſt. locis Gambarupta diſt. caſu 6. numer. 9. Mari. Alter. ubi proxime Pſolin. diſt. cap. 29. §. 1. verſ. locum non habet, Sair. de cenſur. libr. 5. cap. 16. numer. 4. Farinat. in praxi criminal. tit. de homicidio, queſt. 125. numer. 22.

4 Nam qui furore captus, & tempore eiſdem malum gerit palam eſt non conſentire ex defectu voluntatis, & inde eſt, quod nullam poenam mereatur, l. illud, ff. de iniurijs cap. illum, 15. queſt. 1. l. ſed eſt, §. 2. ff. ad l. Aquiliam, l. penultim. §. ultim. ff. ad legem Pomp. de parricidio, cum alijs citatis per Menoch. de arbitrar. caſ. 325. Petr. Caball. in tractat. de omni genere homicidij numer. 179. cum ſequentib. Molin. de iuſt. tom. 4. tract. 3. diſp. 38.

5 Ex eadem ratione id ipſum dicendum videtur in homicidio patrato intra Eccleſiam ab illo, qui tunc temporis ebrius erat, nam ebrius non multum diſtat à furioſo, ubi enim ebrietas, ibi & furor eſt, cap. venter, 35. diſtinction. cui reſolutioni non obſtant varia iura poenam irrogantia patrantibus delictum ebrietatis tempore, ut habetur in l. reſpiciendum, §. delinquent verſ. impetum ff. de poenis, & in cap. inebriauerunt, 11. queſt. 1. & in cap. à crapula de vita, & honeſtate Clericorum, procedunt enim prædicta iura non quia tempore ebrietatis commiſſum delictum voluntarium dici poſſit, nec ob culpam ex ipſo delicto prouenientem, ſed potius ob delictum ebrietatis, ex quo malum fuit ſecutum, præſertim ſi quis inebriari contingat ſciens ſe ebrietatis tempore, & vini furore captum ſolitus eſſe hominem occidere, quo caſu non erit immunis à culpa, & poena homicidij, vel alterius mali tempore ebrietatis patrati, ſaltem extraordinarie, ut per Conarrui. in Clement. ſi furioſus par. tertia in initio numer. 31. Gomez tom. 3. de delictis cap. 1. numer. 73. Piriquel. de po-

nis temperandis caſu 6. num. 9. cum ſequentibus.

7 Procedit inſuper, & declaranda eſt huiusmodi reſolutio, ut habeat locum in illo tantum, qui verè ebrius eſt, & ebrietatis furore extra ſe poſitus, ſciliçet verò in alio, qui, vel non ita fit ebrius, vel talem ſe fingat ad homicidium, vel aliud malum patrandum, tunc enim homicidium erit proprie voluntarium dicendum, ex conſequenti per illud intra Eccleſiam commiſſum eadem Eccleſia polluta dicenda erit, ex traditis per Bald. in repet. l. prima col. penult. verſ. extra queritur C. unde vi, & l. data opera, Cod. qui accuſare non poſſunt, & Rip. in l. ultim. num. 79. Cod. de reuocandis donationibus, & Menoch. de arbitrar. caſu 326. num. 7.

8 Qui omnes concludunt modicam ebrietatem non excuſare, nec minuire delictum, & ideo prudentis iudicis arbitrio hoc erit examinandum, eo conſiderato, quod ebrietas, cum fit delictum, & magnum arguit defectum, nunquam præſumitur niſi probetur per indicia, & cõiecturas apparentes, argumento text. in l. mentis, ff. pro ſocio, & in regul. eſtote de regulis Iuris, in antiquis, iunctis traditis per Maſcard. de probat. conſuſion. 578.

9 De ebrietate, & quibus poenis ebrij ſunt plectendi, & omnia in materia delictata vide apud Doctores per tex. ibi in l. omne delictum, §. per vinum, ff. de e militari, Gregor. Lopez. §. verbo embriagatiſe, tit. 8. par. 7. Gomez diſt. cap. 1. numer. 73. Menoch. diſt. caſ. 326. & caſ. 377. à numer. 3. Perezzius. 8. in rubr. libr. 8. ordinament. pag. 203. cum ſequentib. & l. 1. in fine, in addition. illo tit. & lib. pag. 208. Azor. l. 1. numer. 32. tit. 13. libr. quarto noua recopil. Boblacomb. tom. 2. commun. opinion. libr. 9. tit. 13. numer. 79. pag. 495. & Chirchou. tit. 30. numer. 100. pag. 547. Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 77. verbo ebrij, Paulus Comuel. reſponſor. moral. libr. quinto, queſtione quinta, & ſext. Pined. in vna Dias 10am. Baptiſta libr. tertio, artic. 2. cap. 1. pag. 142. Molin. diſt. tractat. 3. diſputat. 38. à numer. quinto. Petr. de Caball. diſt. tractat. numer. 187.

10 Ebrietas danabile, & graue vitium, ex quo multa mala gignuntur, autem enim memoriam, diſſipat ſenſum, confundit intellectum, balbutit linguam, corrumpit ſanguinem, membra debilitat, exhaurit ſubſtantiam, enervat corpus, ſecreta pandit, libidinem prouocat, & rixas excitat, prout referunt Menoch. de arbitrar. caſ. 404. à numer. 1. Fr. Emman. queſt. regular. tom. 2. queſtione 36. artic. 1. Farinat. fragmentor. criminal. par. ſeptima, litera C. numer. 253. Leſſ. de iuſticia libr. quarta cap. 3. dub. 3. num. 13. cum ſequentib. Aldret. de religioſa diſciplina tuenda lib. 2. cap. 15. à num. 39.

11 Hinc ſolitus inebriari ſacris Ordinibus inſigniti non poteſt, ut reſoluit Farinat. diſt. litera C. numer. 252. ubi allegat Rebuff. in praxi beneficiati par. ſecunda, tit. de Clericis ad ſacros Ordines male promotis, gloſ. 4. numer. 8. Salzed. diſt. cap. 77. litera A. verſ. unde conſuetum, Cened. ad decretum collect. 33. num. 4.

12 Imò ipſis Clericis prohibetur, ne ad potus æquales bibant, quod Galli vocant, brindar, ut probat tex. ſic intelligendus, in diſt. cap. à crapula, & tenent Rebuff. ad l. 43. de verbor. ſignification. pag. 234. Leſſ. diſt. cap. 3. dub. 4. numer. 31. cum ſeqq. Camill. Borell. in ſumm. omnium dec. tit. 11. num. 31.

13 Similiter ex eadem ratione prædicta reſolutio quatenus habet ex homicidio voluntario intra Eccleſiam patrato ipſam pollui, limitatur, ut non procedat in homicidio patrato intra Eccleſiam ab

aliquo dormiente inter somniando, quia similiter inuoluntarium dicendum est, & tanquam à furioso commissum, cui equiparatur dormiens l. 1. §. adipsi sumus, ff. de acquirenda possessione, clement. si furiosus de homicidio, cap. merito, & cap. sane 15. quæst. prima, cap. maiores, §. sed adhuc, & §. item queritur, de Baptismo, & ideo excusatur à pœna homicidij, ut per Romanum, Alexandrum, Aretin. & Iafon. in dict. §. adipsi sumus, obseruant Conarr. in dict. Clement. si furiosus, par. tertia in initio, numer. 6. Gomez, dict. cap. 1. numer. 74. Tiraq. de penis temperandis caus. 5. Menoch. de arbitrar. cas. 327. Molin. dict. tractat. 3. disput. 38. à num. 10.

14. Nec obstat huic resolutioni text. in l. si seruus, §. si fornarius, ff. ad l. Aquilam, ubi si seruus coloni propè fornacem, vel locum, ubi erat ignis, obtormisler, & domus, vel res combusta sit, tenetur ad damnum, quia videbitur esse in culpa: ibi enim non punitur delictum incendiij, quasi commissum fuerit à dormiente, quo tempore erat dormiens, sed potius à vigilante, & ita ratione culpæ præcedentis, & negligentia, quam commisit antequam dormiret: dum ignem reliquit accensum, quo domus combusta fuit, & damnum sequutum, argumento regulæ, qui causam damni dat, de qua in cap. ultim. de iniurijs.

15. Ex quibus inferri potest resolutio cuiusdam dubij, an scilicet per homicidium casuale atamen volutum in sua causa, quia aliquis dabat operam rei illicitæ, ex quo ideo irregularitas incurritur censetur Ecclesia sit polluta, veluti si Clericus, aut Monachus intra Ecclesiam pietatis causa tumorem ferro aperuit, ex quo fuit mors sequuta, prout in terminis cap. tuus nos de homicid. in princip. vel si Magister correctionis causa intra Ecclesiam discipulum percussit, & in eo modum excedat, ex quo mors sequatur, ut in termin. cap. presbyterum eodem tit. de homicid. iuncta l. præceptoris, ff. eodem tit. Et sanè videtur dicendum, quod per tale homicidium polluta Ecclesia sit censenda, & per consequens reconcilianda, cum non sit merè casuale, nec inculpabile, sed potius volutum, si non in se, saltem in causa, ut per D. Thom. 2. 2. quæstione 64. artic. 8. Constat hoc etiam à similitudine rationis, nam quod per tale homicidium quis efficiatur irregularis, ut habetur in prædictis, & aliis iuribus, hoc importat, ut talis Clericus, ex tali homicidio pollutus censetur, & per consequens minime aptus ad Missæ Sacrificium, & cætera diuina ministeria peragenda: sicut ergo, idem Clericus, qui spirituale templum dicitur, homicidium committens in prædicta specie pollutus dicitur, sic etiam templum materiale, in quo idem patratum homicidium, pollutum dici debet, ne similiter in ipso ante reconciliationem Missa celebrètur, & cætera diuina peragantur, nam homo templum spirituale, & per consequens quandoque pollui dicitur, ad quod est tex. optimus in cap. in eo, 32. quæst. 4. cap. non solum 32. quæst. 7. ex quibus omnibus bene constat prædicta resolutio, nempe per homicidium casuale patratum intra Ecclesiam, attamen ex illicito opere secutum, & pollutam eandem Ecclesiam esse censendam, id quod videtur esse de mente Nauarr. dict. capit. vigesimo septimo, numer. 251. quatenus idem affirmat dicendum in homicidio secuto ex ludu illicito habito intra Ecclesiam.

16. Ex dictis etiam bene inferitur minime pollutam esse censendam Ecclesiam ex homicidio intra cau-

dem contingente, secuto tamen ex defensione proximi, dum scilicet quis se defendendo seruato, ut aiunt, moderamine inculpatae tutelæ alium occidit, de quo est gloss. communiter recepta in cap. unico, de consecratione Ecclesie libr. sexto. quod triplici ratione confirmatur. Prima, quia tale homicidium non dicitur voluntarium, qui enim se defendit cum prædicto moderamine non intendit primo, & principaliter occasionem proximi iniuriæ, sed potius suam naturalem defensionem, unde homicidium per accidens contingit, & tanquam medium necessarium, & ordinatum ad ipsam defensionem; Secunda, quia tale homicidium iniuriosum dici nequit, qui enim se defendendo seruato prædicto moderamine alium occidit, uti iure suo, argumento tex. in l. vi. vii. vii. ff. de iniuriis, & iure, ubi Bar. Paul. & ceteri scribentes Diuus Thomas secunda secunde, quæstione 64. artic. 7. sot. libr. quinto de iniuriis, quæstione prima, artic. 8. habetur etiam in cap. significasti il 2. de homicidio, & in cap. dilecti de sentent. excomm. & in l. 1. §. cum arietes, ff. si quadrup. pauperem fec. dic. & ideo dicendus est taliter se defendens, quod nemini facit iniuriam, argum. tex. in l. Proculus, ff. de damno infecto, & in cap. Cum Ecclesia 31. de elect. & in alijs citatis à Mascard. de probationib. conclus. 1051. numer. 31. surd. consil. 374. numer. decimo septimo. Flamin. de resignation. to. 2. libr. decimo tertio, quæstione prima, numero 164. Tertia, & vltima ratio est, quæ deducitur ex similitudine proxime adducta; nam sicut Sacerdos, qui templum spirituale dicitur minime polluitur ex tali homicidio, quia non efficitur irregularis, prout habetur in d. Clem. si furiosus, sic similiter Ecclesia, & ita materiale templum non debet ex eodem homicidio polluta censeri, sicut enim irregularitas ex homicidio contracta (excepta illa, quæ ratione indecentiæ incurritur de qua in cap. sententiam sanguinis, ne Clerici, vel Monachi cum similibus) necessario peccaminosum homicidium supponit, per quod homo, & ita spirituale templum polluitur, sic etiam, & à fortiori hoc ipsum quoad pollutionem templi materialis requiritur, nam reconciliatio eiusdem necessario peccatum supponit, iuxta illud Propheta polluerunt templum sanctum tuum: cuius peccati reliquias, & inimici fantalia, Ecclesiasticus minister per aquæ benedictæ asperersionem exorcismos, & deprecationes conatur exterminare, de quo habetur in dict. cap. proposuisti, & in cap. penultim. & ultim. de consecration. Ecclesie, & in dict. cap. si motum, & in cap. ecclesiis de consecrat. distinct. 1.

17. Diximus seruato moderamine, & quia tunc demum homicidium ad defensionem commissum impunibile est, quando scilicet fuerit in eo seruatum moderamen inculpatae tutelæ, alias secus, clar. in §. homicidium numer. vigesimo septimo, vers. scias tamen, Mascard. de probat. conclus. 1126. numero 29. Iacob. Auer. de homicidio necessario par. 1. numer. 382. cum seqq.

18. Circa modum, tempus, & causam consistit inculpatae tutelæ moderamen, Chirchou. tom. 2. commun. opinion. libr. 9. tit. 10. numer. decimo tertio vers. sed primo. Saur. de censur. libr. sext. capit. decimo septima à numer. septimo. Farina. in praxi crimin. par. quinta, quæstione 125. numer. 349. cum sequentib. Christoph. de Paz. in scholijs ad il. stili, l. 58. numer. quinto. Rebell. de obligation. iustitia, par. prima libr. tertio, quæstione duodecima n. 7. Azor. institution. moral. par. 3. libr. 2.

cap. primo, quaſtione ſecunda. Bernard. Grauius ad praſt. Camera Imperialis libro ſecundo conſul. 110. conſid. 1. & numer. 9 Petr. de Galba de omni genere homicidij numero 94.

19 Et igitur ſi is, qui ſe defendit modum deſenſionis excedat, iam tunc voluntarium, & iniurioſum erit homicidium dicendum, & per conſequens propter illud neceſſario Eccleſia reconcilianda, vt tenent, & declarant communiter Doctores, quamuis taliter homicida non ſit etiam tunc poena ordinaria puniendus, ſed extraordinaria propter exceſſum Iudicis arbitrio imponenda, vt per Duen. regul. 192. ampliat. 5. Hipp. conſil. 137. numer. 21. cum ſequentib. & ſingulari 110. in cap. occidens aggreſſorem, Baiard. ad Clarum, §. homicid. num. 90. Menoch. de arbitrarjjs caſu 277. Maſcard. conſul. 1126. numer. 49. Ferriac. diſt. quaſt. 125. numer. 393. Vnus tamen mihi reſtat ſerupulus, quod etiam ſi verum ſit, quod homicidium ſequutum in deſenſionem propriam ſeruato moderamine inculpatae tutelae, nec ſit culpabile, nec voluntarium, & per conſequens propter illud Eccleſia vbi ſit reconcilianda non ſit, tamen hoc procedit ex parte aggreſſi, ſi tamen aggreſſor mortuus percuteretur prius aggreſſum, libenter tenerem ex huiusmodi percuffione, ſi ſufficiens ſit, Eccleſiam pollui, cum re vera voluntaria, & iniurioſa ſit.

20 Requiritur ex modo dictis, quod homicidium intra Eccleſiam contingat, quia alias ſi extra eandem eueniat non erit per hoc polluta dicenda: Sed an dicatur polluta Eccleſia ex homicidio, vel ſanguinis iniurioſa effuſione facta in gradibus Eccleſiae, vel ante ianuam, vel in ianua ipla, controuerſum eſt: non cenſeri pollutam dicit Graff. diſt. libro ſecundo cap. 48. numero vndecimo. Sed Gambarupta diſt. caſu 6. numero 5. cum Gemin. in cap. vni. de conſecrat. Eccleſ. lib. 6. ſic diſtinguit, aut iſta ſanguinis effuſio facta ſit extra clauſuram portae, & non eſt polluta; aut facta eſt intra clauſuram oſtij verſus Eccleſiam, & hoc caſu eſt polluta. Illa autem in rei veritate non ſordatur, aut polluitur, cum enim ſancta ſit coinguinari non poceſt cap. vſtra de cohabitacione Clericorum, cum ſimilibus citatis à Gambarupta diſt. caſu 6. numero primo, ſed tanquam polluta reconciliatur propter ſcandalum, & ad fidelium exemplum, & terrorem, vt ſcilicet videntes Eccleſiam, quae in nullo peccauit propter alterius culpam lauari, & purificari, reminiscantur, quantum de proprijs peccatis, eorumque expiatione ſit laborandum, ita Durandus in rationali diuinorum lib. primo cap. 24. num. 10.

21 Sed Pater Soar. diſt. ſect. 4. verſ. 3. violatur, exiſtimat rationem quare Eccleſia polluitur, non conſiſtere in eo, quod prohibeatur in illa fieri percuffionem illicitam, & ſacrilegam, ſed potius ex eo, quia actio turpis eſt, & ſacrilega, velut in poenam, & facti deteſtationem ab Eccleſia ſtatutum eſſe, vt polluta cenſeatur Eccleſia, & diuina ibi non celebrentur donec reconcilietur. Verum, quod deformitas, & ſpecialis ratio malitiae hoc caſu non proueniat, ex eo quod rationes illae turpes ſint, & illicitae, ſed ex eo, quia lex canonica ſpecialiter conſtituit, vt certis caſibus Eccleſia polluatut voluerunt ſolu. de benef. par. 1. quaſt. 5. num. 102. Azor. diſt. cap. 5. quaſt. 3. verſ. ſi roges, Valent. & Viſy. quos refert & ſequitur ſanch. de matrim. lib. 9. diſput. 15. à numero 4. ex eo probantes, quia etiam furtum illicitum eſt, & lege diuina naturali prohibitum, &

tamen etiamſi in Eccleſia fiat, Eccleſiam non polluit: ſicut nec hæreſis, quae longe deteſtabilior eſt. Cui fundamento poſtea ſatisfacere intendens Soar. tom. 1. de religione tract. de reuerentia debita locis ſacris lib. 3. cap. 2. à numero 6. cum ſeqq. aduertit ſe non negaſſe hoc quod eſt Eccleſiam pollui per ſanguinis effuſionem ex legis humanae conſtit. prouenire, ſed docere actionem non eſſe ſacrilegam, ex eo quod Eccleſiam polluit, ſed potius ideo ſtatutum eſſe, vt Eccleſia polluatut, quia actiones illae illicitae ſunt, & ſacrilegae, & per eas iniuria inferitur loco ſacro. Sed quicquid ſit opinioni ſanch. magis adhaereo.

22 Eccleſia autem nomine in hoc propoſito intelligitur illa, quae conſecrata eſt, vel ſpecialiter benedicta, vt ibi diuina ſiant officia, & fuerint celebrata, veluti in priuatis Oratorijs, atque ita deducitur ex tex. in cap. vlt. de conſecrat. Eccleſ. vbi notauit gloſ. verbo non conſecrata, & poſt Nauar. & alios Henr. lib. 9. cap. 27. §. 5. in princip. poſt Graff. Pr. Emman. & alios ſanch. diſt. diſput. 15. nu. 24. Sar. diſt. cap. 16. num. 9. Auil. diſt. diſput. 7. dub. 2. conel. 1. Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 24. Nec obſtat tex. in cap. penult. de immunitate Eccleſiarum, iuncta gloſ. verbo adiungitur, dum probat ſufficere, vt Eccleſia gaudeat immunitate, quod ibi diuina celebrata ſunt licet conſecrata, aut benedicta non fuerint, cuius ſenſum non percepit Henr. diſt. §. 5. litera H. dum contrarium ex eodem colligit, nam melius ſanch. & Auil. diuerſam eſſe rationem aduertunt quoad immunitatem, eius enim reſpectu latior eſt loci ſacri interpretatio, quoad violationem vero ſtrictius accipitur, vt ijdem optime probant.

23 Ex quo ſit, quod ſi extra Eccleſiam quis lethale vulnus recipiat, & poſtea ex eadem cauſa moriatur intra eandem minime per hoc ſit polluta cenſenda, quia tunc non homicidium, ſed ſola mors in Eccleſia contingit, cum tamen e conuerſo ſi quis intra vulnus lethale recipiat, & poſtea extra moriatur, polluta haberi debeat ex ſententia gl. communiter receptae in diſt. cap. vi. quam ſequuntur ibi omnes, & poſt illos Nauar. Jac. de Graff. Pr. Emman. & Henr. diſt. locis, atque etiam Regol. diſt. §. 1. verſ. 3. non polluitur, Azor. diſt. cap. 5. quaſt. 1. verſ. ſi quaeratur, Gambar. diſt. caſu 6. num. 8. quidquid Pater Soar. diſt. ſect. 4. ſtatim in princip. in hoc vltimo caſu contrarium cenſeat, dum enim ibi tenet, & merito non eſſe pollutam ex lethali percuffione intra eandem citra ſanguinis effuſionem contingente, donec homicidium ſequatur, & conſumetur per mortem percuffi: inſimul dicit, & eſſe quoque neceſſarium, quod intra eandem Eccleſiam mors ſequatur, quia tunc, & non aliter dicitur verè, & propriè fieri homicidium in Eccleſia, cuius tamen contrarium tenet gl. communiter recepta in d. cap. vi. & eſt de mente Doctorum omnium citatis locis: dicitur enim verè homicidium commiſſum in Eccleſia, vbi intra eandem vulnus lethale, ſeu lethalis percuffio contingit, à qua ipſum homicidium denominatur, non verò à morte poſtea ſubſequenti, licet per eandem, & non aliter conſtet fuiſſe homicidium patiatum intra Eccleſiam: ſicut ex eadem ratione idem quoque dicendum videtur, vbi vulnus intra Eccleſiam infligitur, ex quo datur ſanguinis effuſio, licet ſanguis ipſe non cadat intra Eccleſiam, quia vulneratus, vel ſtatim ab ipla receſſit ante effuſionem, vel in vaſe aliquo ſanguinem colligit: licet e conuerſo contrarium dicendum ſit, nempe vbi quis extra Eccleſiam vulnus recipit, & poſtea, quia ad eam fugit intra eandem

eandem sanguis effunditur, per hoc minime remanet polluta, prout tenet saepe citata *glos. in dict. cap. vnic.*

24 Huiusmodi tamen ultima resolutio iudicio meo maiori indiget censura si aduertamus, quod iura omnia de hoc loquentia ad sanguinis effusionem intra Ecclesiam contingentem potius quam ad vulnus intra eandem inflictum se referunt, ut patet ex *dict. cap. vnic. ibi*, si Ecclesiam pollui sanguinis, aut seminis effusione contingat, & in *cap. vltim. eod. tit. ibi*, si Ecclesia non consecrata cuiusque semine fuerit, aut sanguinis effusione polluta, & in *dict. cap. tuarum*, de priuilegiis ibi, Ecclesiam sanguinis effusione foedasset, & in *dict. cap. Ecclesius*, de consecr. *dist. mcl. i. ibi*, aut sanguinis effusione, aut cuiusque semine polluta fuerint: unde si sermo sit de pollutione Ecclesiae non ratione homicidij, sed potius effusionis sanguinis dicendum videtur, quod licet per vulnus intra Ecclesiam inflictum Ecclesia ipsa polluitur, quoties sanguis intra ipsam funditur quamuis non cadat in templo ipso materiali, dum in vase aliquo recipitur, idque ex eo, quia verum est dicere intra Ecclesiam dari sanguinis effusionem, contrarium tamen dicendum sit ex eo, quod licet vulnus intra infligatur, sanguis tamen extra Ecclesiam effunditur propter recessum repentinum ab eadem, cum hoc casu non verificentur verba praedictorum iurum. Quemadmodum etiam non erit polluta censenda propter sanguinis effusionem in ipsa factam ex vulnere extra contingente, requiritur enim, quod ipsa sanguinis effusio contingens intra Ecclesiam sit eidem iniuriosa, id quod minime verificatur in hoc casu in quo non data opera, sed potius casu, & per accidens contingit. Unde si quis intra Ecclesiam se ipsum occidat polluetur Ecclesia per tale homicidium, quia licet respectu occisi proprie iniuriosum non sit, est tamen valde peccaminosum, cum nemo sit vitae, & membrorum dominus, ut habetur in *l. liber homo ff. ad l. Aquiliam*, & in *cap. non est nostrum*, 23. q. 5. & ex consequenti iniuriosum propter iniuriam, quae fit loco sacro.

25 Hinc etiam si iudex reum suspenderet intra Ecclesiam per hoc similiter ipsa Ecclesia violata censetur, quia licet huiusmodi homicidium fieri licite possit, & taliter suspensus supplicio dignus fuerit, fit tamen illi iniuria, quia licet supplicio dignus sit, ius tamen habet, ne in tali loco talem vim patiatur, & deinde fit etiam iniuria loco sacro, & ipsi Deo, in cuius honorem Ecclesia specialiter dicata, & consecrata est, secus tamen dicendum, si idem iudex, aut quicunque alius super Ecclesia rectum, vel ex parietibus eiusdem hominem suspendat, cum in tali casu non intra, sed extra homicidium contingat, ut optime tenent post Sylvestr. & Nauarr. Mari. Alter. *dict. cap. i. vers. sed quid. soar. dict. scilicet. 4. in princip.*

26 Idem dicendum videtur, ubi quis cum esset intra Ecclesiam, hominem existentem extra iaculo occiderit, cum tunc verum sit dicere, quod homicidium non fuerit intra Ecclesiam patratum, licet intra eandem initium sumpserit, & per consequens non erit per hoc violata censenda; secus è conuerso, ubi quis existens extra Ecclesiam alium existentem intra iaculo percussit, aut vulnerauerit, ita ut sanguis intra eandem effundatur, quia iam tunc verificatur homicidium patratum, sicut, & sanguis effusio contingens, vtrumque vero voluntarium, & iniuriosum intra Ecclesiam, prout tenent *Nauarr.*

dict. loco, & Sylvestr. dict. §. i. vers. 4. non polluitur.

27 Non obstat doctrina Abb. in *cap. vltim. de immunitate Ecclesiarum*, quem sequuntur *Angelus in summ. verbo immunitas, quest. 23. Sylvestr. eod. verbo §. num. 6. in fin. Remig. de immunit. it. Eccles. fallent. 4. Azuod. l. 3. num. 28. ad fin. tit. 2. lib. 1. non recipit. Ceter. pract. lib. 3. q. 1. num. 29. Decian. tract. crimin. to. 1. lib. 6. cap. 28. numer. 6. secundum quam non gaudet immunitate Ecclesiae ille, qui existens in loco sacro alium extra illum existentem percussit, unde similiter videbatur dicendum per tale homicidium Ecclesiam pollutam esse censendam, sumpta ratione deformitatis ab initio, & proxima delicti causa.*

28 Ratio enim differentiae inter vtrumque casum in eo est, quod in priori, ut polluta dicatur Ecclesia solum attenditur homicidium, vel sanguinis effusio, si vtrumque voluntarium sit, & iniuriosum intra Ecclesiam patratum, id quod proprie verificatur in homine occiso, vel vulnerato existente intra Ecclesiam, non vero quando existit extra, licet occidens sit intra: in posteriori vero casu, nempe quoad priuilegium immunitatis, attenditur spes, animus, & fiducia, qua quis delinquit, ut ab Ecclesia defendatur, & sic euadat poenam criminis condignam, id quod verificatur proprie in illo, qui cum sit intra Ecclesiam occidit alium existentem extra eandem, non vero è conuerso, licet enim in hoc posteriori casu si quis existens extra Ecclesiam occidat existentem intra eandem, & statim ad ipsam confugiat, praesumatur etiam spe veniae fecisse, & ideo iuxta veriore sententiam immunitate careat, ut per *Couarr. var. lib. 2. cap. 20. num. 15. vers. 27. Gutier. dict. quest. 1. numer. 29. soar. de Paz in pract. tom. 1. par. 5. cap. 3. §. 3. num. 99. Bobadil. in sua politica, lib. 2. cap. 1. numero 9.*

29 Non leuis est difficultas an si quis pro defensione Fidei homicidium, & ita martyrium intra Ecclesiam patiat, per hoc eadem Ecclesia debeat polluta censeri? In qua Abb. in *dict. cap. proposuisti numer. 2. in fine*, in eo conuenit, ut non sit censenda Ecclesia polluta per rationem ad sanguinem in ea diffusum, quo potius lauatur, & magis sanctificatur Ecclesia, quam polluitur, opt ad hoc *text. in cap. fundamenta vers. isti sunt*, ibi, ipsam glorioso cruore martyrij Christo Domino consecratur, de elect. *lib. sext. & in cap. gloriosa*, ibi, qui viucentes in carne praedictam Ecclesiam suo pretioso sanguine plantauerunt, de relig. & venerat. sanct. & in *cap. quamuis 22. dist. mcl.* Sed pro ratione ad iniquam, & iniuriosam effusionem (sicut etiam in homicidio eiusdem Martyris citra sanguinis effusionem patrato intra Ecclesiam) idem dicendum erit, nempe Ecclesiam pollutam esse, quia licet per mortem illius, qui sanctus est, intra Ecclesiam contingens, quatenus habet rationem martyrij, non polluitur Ecclesia, polluitur tamen quatenus iniustum consideratur ipsum homicidium, & iniuriosum ex parte occidentis: unde citari solet versus. *Actio displicuit, passio grata fuit*, & in hoc sensu intelligenda est *glos. verbo sanguinis in dict. cap. vnic.* & quae reoluunt *549. dict. cap. 16. numer. 14. vers. Item Graffius dict. cap. 48. numero 24.* & ceteri supra citati, & *Sylvestr. dict. §. i. statim in princip. vers. id quod locum habet. Azor. dict. cap. 5. quest. 1. vers. Rursus*, post *S. Anton. & Nauarr. Mari. Alter. dict. cap. 1. vers. verum.*

30 Secunda causa ob quam polluitur Ecclesia, & reconciliatione indiget est propter voluntariam, &

injuriſſimo ſanguinis effuſionem intra Eccleſiam contingentem, vt habetur in *diſt. cap. Eccleſia de conſecrat. diſtinct. 1. & in cap. propoſuiſti, & in cap. vltim. de conſecratione Eccleſie, & in cap. vnice eodem titulo lib. 6. & vltra ordinarios præcitatſis iuribus proſequuntur, Nauarr. *diſt. cap. 27. à numero. 256. Iacob. de Graſſ. diſt. cap. 48. nuper. 22. Tolet. in ſumma. libr. 5. cap. 8. à numero. 12. Henric. diſt. cap. 27. §. 5. Cened. diſt. par. 3. collect. 11. Prolim. diſt. cap. 29. §. 2. Mar. Alter. diſt. cap. 1. verſ. Secundo, & ceteri ſupra citati, quod tamen vltra ſupra aſſignatas declarationes circa primam homicidij cauſam, quæ legitime etiam ad hanc ſecundam adaptantur, videlicet, quod non ſit intelligenda de cauſali, naturali, aut medicinali effuſione per ſupradicta, ſubſequentibus tamen debet præſens cauſa intelligi declarationibus.**

31 Prima declaratio eſt vt intelligatur quoties humanus ſanguis effunditur, nam ſi fuerit cuiuſuis alterius animalis irrationalis, non eſſet per hoc Eccleſia polluta cenſenda quia licet horrorem pariat, non tamen eſt effuſio iniurioſa, cum animal actiue, nec paſſiue iniuria capax ſit, licet aliquando etiam iubeatur comburi, ne refricetur nefandi facti memoria, vt habetur, & notari ſolet in *cap. mulier ſi acceſſerit 15. quaſt. 1. & ita tenet ac declarat gloſ. verbo ſanguinis in diſt. cap. 1. & poſt Nau. Iedeſm. & Puald. notat Sayr. diſt. cap. 16. num. 6. Cened. diſt. collect. 11. in princip. Prolim. diſt. 2. verſ. excipitur ergo. Neque refert an alienus, vel proprius effundatur ſanguis, ſi enim quis ſuæ mentis compos ex ira, vel deſperatione ſeipſum occidat, vel iniurioſe percutiat cenſebitur Eccleſia violata, & reconciliatione indigebit, vt notant gloſ. verbo ſanguinis in fin. in diſt. cap. 1. & Mar. Alter. diſt. cap. primo, verſ. queritur tertio. diſt. cap. 16. numero. 4. in fin. & confirmatur ex ijs, quæ notant Doctores per tex. ibi in *cap. contingit 36. de ſententia excommunicationis*.*

32 Sicut nec etiam ſi mortuum corpus in Eccleſiam delatum ſanguinem effundat, quia iam verè non dicitur ſanguis humanus, non enim hominis eſt, ſed cadaueris. Multoties accidit, vt cadauer ſanguinem effundat ſi coram eo occiſor ſit, & ita in illum occiſi cruor impetuoſam ei aculationem irruens illum ſic prodiſt, & poteſt eſſe hæc præſumptio vehemens, quod illum occiderit, ſi adſint alia indicia, de quo vide *Leuin. Lenn. de naturæ mixtus, lib. 2. cap. 7. Doer. de iſt. 166. Fran. Marcum par. prima deciſ. 183. & par. 2. deciſ. 190. Aloyſ. Ricci. in collect. deciſion. par. quarta collect. 855. poſt medium Hipp. in præſt. §. diligenter numero 181. Gomez. tom. 3. var. cap. 13. numero. 15. Valeriol. medicum libro ſecundo, obſeruat. 9. Per Gregor. ſynagm. iuris lib. 36. cap. 20. numero. 8. Maſcard. de probat. conſul. 867. numero. 24. Cened. ad decretum collect. 65. numero. 3. Farinac. in præxi crimin. lib. 1. titulo. 5. quaſtione 52. numero 154. cum ſeqq. Fr. Hieron. de Tepes in hiſtoria infantis à iudeis occiſi par. 3. cap. 4. §. Otroſt. fol. 58. verſo Martin. Delr. diſquiſit. magic. lib. 1. cap. 3. quaſt. 4. pag. 12. & lib. 5. ſect. 4. numero. 20. pag. 680. Hortenſ. Canale. de brachio regio par. 3. numero. 104. Emmanuel de Valle de incantationibus, & enſalmis opuſc. 1. ſect. 1. cap. 1. numero 31. Fran. de Pueyo inter deciſ. Joſeph. ſeſſe deciſ. 111. à numero. 1.*

33 Vbi numero. 15. mirandum refert accidiſſe anno 1607. in platea Vallis de Broto, vbi cadauer exhumatum omnibus patebat, & poſitus ante eum Io. Franciſcus de Verga vnus ex delinquentibus illico exiit ſanguis ex vulneribus d. cadaueris, quouſque

d. reus fuit à diſt. occiſi conſpectu eductus. Et ſtatim adductus fuit ad conſpectum d. occiſi Monſerat. de Verga alter accuſatus, qui cum ſe culpatum videret tanto ſcelere caput obſecrare Deum, & Cælum, vt in teſtimonium ſuæ veritatis permitteret miraculum ibi fieri, quo dicto illico cadauer eleuauit brachium dexterum, & digito ſignauit vulnera, ex quibus ſanguis illico exiit, & continuo eleuando idem brachium eodem digito ſignauit in dictum accuſatum.

34 Secunda declaratio eſt, vt intelligatur prædicta reſolutio non quidem de modica effuſione, veluti ſi gutta ſanguinis etiam iniurioſe intra Eccleſiam ceciderit, ſed potius de notabili, ſeu conſiderabili, hoc enim importat verbum, effuſio, nempe ſanguinis abundantiam, & copioſum fluxum argumento text. in *cap. ſepe 41. diſtinct. & in cap. reuertimini 16. quaſt. 1. notat gloſ. verbo, effuſionem ſanguinis, in cap. cum illorum 32. de ſententia excommunicationis, gloſ. in caſus poſitione in diſt. cap. 1. verſ. nota. 1. Tirag. in tract. de iudicio in reb. exiguis verſ. 11. pag. 55.*

35 Et ideo ſtatutum loquens de vulnere cum ſanguinis effuſione non habet locum in vulnere ex quo modicum ſanguinis effunditur, vt per Hipp. conſ. 80. numero 26. Mar. Anton. Genuenſ. in præſt. Archiep. Neapolit. cap. 80. numero ſecundo, quo fundamento in noſtris terminis reſoluit Fr. Lud. in ſtructorio conſcientia par. prima cap. 33. verſ. ſed circa ſecundum. Stephan. Coſta in cap. 10 qui 18. numero ſecundo de ſententia excommunicationis lib. 6. Sylueſt. verbo interdictum 4. quaſt. 1. Nauarr. diſt. cap. 27. numero 256. verſ. dixi effunditur, Gambar. diſt. caſu 6. num. 8. Mar. Alter. diſt. cap. 1. verſ. queritur quinto. Graſſ. diſt. cap. 48. numero. 25. Soar. diſt. ſect. 4. verſ. 2. Prol. diſt. §. 2. verſ. 2. excipitur, Sayr. diſt. cap. 16. numero. 5. Hinc optime notantes non indigere Eccleſiam reconciliatione, quando quis in ea percutitur, vel alia iniuria afficitur citra ſanguinis effuſionem, etiamſi carnes conterantur, & oſſa confringantur, quia omnia iura ſupra relata ſanguinis effuſionem requirunt, & ſine lege poenam hanc, ad alios caſus extendere non licet, iuxta regulam text. in *cap. poena de penitentia diſtinct. 1. & tenet Gambar. d. caſu 7. num. 8. niſi fortè tumorem cauſauerit, aut liuorem ex verberibus, & opus ſit, vt tumor ſeu liuor ferro aperiat, dicetur enim Eccleſia polluta, quia percuſſio iniurioſa fuit, & efficax cauſa effuſionis ſanguinis, quæ deinde ſecuta eſt, vt aduertit poſt præxim episcopalem par. prima verbo pollutio Eccleſiæ, Sayr. diſt. cap. 16. numero 8. Neque exiſtimes quancumque copioſam ſanguinis effuſionem ſufficere, vt Eccleſia polluat, & reconciliatione ne egeat: nam ſi percuſſio leuis fuerit, licet ſanguis copioſe effundatur, non ideo polluta cenſebitur Eccleſia, exemplum frequens eſt quando in rixa puerorum alter alterum percutit, & ex naribus multus effluit ſanguis Nau. in man. cap. 27. numero. 92. Puald. in caudel. par. 2. de interd. titulo. de caſibus quibus Eccleſia, &c. numero 59. Graſſ. libro ſecundo cap. 48. numero 25. ſi enim percuſſio lethalis non eſt, quæ ad mortalem culpam ſufficiat, neque ad pollutionem Eccleſiæ ſufficiens cenſeri debet, & ita reſoluit Soar. diſt. ſect. 4. §. 2. violatur in fine. Si tamen ſanguis exiret de nato ex percuſſione violenta inter maiores quatuordecim annorum pollui Eccleſiam reſoluit iudicatumque refert Mar. Anton. var. lib. 1. reſolut. 112. caſu 6. quem citat Gambar. diſt. caſu 6. numero. 9.*

37 Tertia declaratio est, vt procedat prædicta resolutio in sanguinis effusione publica, & quæ publicè innotescat non vero in occultis, per quam non debet Ecclesia polluta censeri, sicut nec per occultam feminis effusionem, de qua erit infra statim agendum: ita *glos. verbo pollui in dict. cap. 1. Nauarr. sot. Henric. Grass. Tolet. & alij*, quos refert, & sequitur *Sair. dict. cap. 16. numer. 10. Stephan. Costa in dict. cap. is qui, numer. 5. Soar. dict. sect. 4. ver. 2. dubitari solet, Sanchez dict. disput. 15. numer. 10. probantes imprimis ex auctoritate text. in cap. significasti de adulterijs*, quatenus expendit mulierem publicè fuisse confessam adulterium, quod in Ecclesia commisit. *Soar. vero vbi proxime*, ex mente communi cum iudicio aduertit hoc generaliter intelligendum in quocumque crimine occulto ex ijs, quibus Ecclesia polluitur, per quod in quantum tale est, minimè debet Ecclesia polluta censeri, quiddid frequentius Doctores assument exemplum effusionis feminis, quia illa frequentius occultè fieri solet, idem tenet *Nauarr. dict. cap. 27. numer. 251. in fin.* vbi peculiariter aduertit se publicè Salmantica perlegendem in ea fuisse sententiam fieri posse, vt effusio sanguinis, vel feminis, modo occultis, ab hinc octo diebus publica fieri possit, quia scilicet testes coram quibus facta fuit per idem tempus tacuerunt, per quod deuenit in populi notitiam, & illum sequuntur *Soar. Aulila, & Sair. numer. 11. citatis locis, indeque receptam esse sententiam contra Alphons. de Castro & proximi Episcopos*, quos non citatos sequitur *Sair. verbo Ecclesia numer. 19.* qui putant Ecclesiam non indigere reconciliatione, si dum effusio erat occulta in eadem Ecclesia semel fuit celebratum, quasi vna celebratione Ecclesia dicatur reconciliata, loquuntur enim contra iura omnia, quæ formam reconciliationis præscribunt in cinere, & aqua benedicta, vt in *dict. cap. proposuisti*, & in *cap. ultim. de consecrat. Eccles.*

38 Occultum, & publicum multis modis dicitur, de quibus per Doctores in *cap. vltima*, & in *cap. vltim. de cohabitatione clericorum*, & *cap. cum olim 24. de verborum significatione*, *Menoch. de arbit. cas. 166. Mascard. de probat. conclus. 1107. à numero 13. Gabr. commun. tit. de re iud. spoliatorum conclus. 1. numer. 117. Mench. illustrum cap. 2. numer. 11. & cap. 20. numero vigesimo tertio. Alder. de religiosa disciplina tuenda libro primo cap. 5. §. 2. à numero 6. Farinac. in praxi crimin. quest. 21. numer. 1.*

39 Ad nostrum propositum occultum dicitur non solum per accidens, quod proprie verificatur, vbi nulli testes adsunt, verum etiam in occulto, quod tale dicitur prout distinguitur à publico, hoc est, quod licet posset probari legitime per testes, idest nulla publica fama notatum, cuius exemplum refertur in *cap. 2. de apostatis*, & in *cap. Christiana*, ibi, latetia peccata 32. questione quinta, vnde ipsam dicendum erit, si talis actus in præsentia paucorum priuatorum hominum contingat, quia taliter gestus interim dum non publicatur propter ipsorum taciturnitatem occultus dicitur ex *glos. recepta verbo secreta in cap. quis aliquando §. huc ergo secreta de pœnit. distinct. 1. & in cap. de manifesta 2. q. 1.* Licet vero fauorem Concilij Constantien. seu Extravagantem Ad euitanda Martin. v. his terminis applicari posse contendat *Fr. Ioann. de Perna*, quem refert, & probabile dicit *Soar. vbi proxime*, meritò tamen contrariam sententiam concludit, & tutiorem attestatur, quia hæc pollutio à censuris, de quibus

agit Extravagans illa, longè differt, & ideo ad illam extendi non debet sine lege, iuxta vulgarem regulam, *quæ à iure ac regulis iuris in 6. cum similibus igitur consilium faciet* Parochus, si eum primum hoc inceperit fieri publicum, ad Episcopum negotium deferat, qui præhabita inquisitione, & commissione, determinabit an Ecclesia polluta sit habenda, & reconciliatione indigeat, sique interim in ipsa à diuinis officijs abstinendum.

40 Nec sibi suadeat publicitatem pollutionis efficere tantum Ecclesiam pollutam, nam notitia illa, & fama superueniens de nouo, illam non polluit, sed potius pollutam ostendit, & talem iudicat ad diuina officia suspendenda, sicut verè dicitur excommunicatus, qui talis est à parte rei, quamuis dum est occultus non sit vitandus, quia denuntiatio excommunicationis minimè eum excommunicat, sed potius excommunicatum declarat *cap. pastoralis §. verum de appellationibus*, & quod declarat non facit, sed actum denuntiat, sicut in *l. sed si queratur ibi*, quia per sententiam non debet seruitus constitui, sed quæ est declarari, *ff. si seruitus vind. l. hæretos palam §. 1. ibi*, nihil enim nunc dat, sed datum significat *de testamentis*.

41 Vnde merito notant Doctores communiter secundum *Sair. dict. cap. decimo sext. numero decimo*, quod etsi Sacerdos ex sacramentali Confessione sciat in Ecclesia effusionem sanguinis contigisse poterit in eadem celebrare, neque aliqua reconciliatione opus est, quamuis *Hosiens.* & alij quos refert *Stephan. de Castra in cap. ad limina 20. questione prima §. 5. numer. 512.* dicant tutius esse, quod Sacerdos in genere reuelet Episcopo talem Ecclesiam indigere reconciliatione: nulla enim probabili nituntur ratione, nam text. qui adduci solet in *dict. cap. significasti de adulter.* considerat publicam mulieris confessionem ex qua infamia publica orta est, & ideo inde ad sacramentalem Confessionem ineptum est argumentum.

42 Tertia causa ob quam polluitur Ecclesia est propter voluntariam humani feminis effusionem intra illam contingentem, siue sit hominis, siue mulieris, siue hæretici, aut infidelis, siue etiam per mollicitem, sodomitiam, aut bestialitatem contingentem, de quo est text. in *dict. cap. unico de consecratione Ecclesie lib. sext. & in dict. cap. Ecclesie de consecratione distinct. 1. resoluunt. Nauarr. Syluest. Grass. Fr. Emmanuel, Henric. & Soar. dict. locis Fr. Ludon. Miranda dict. questione 39. articul. 5. conclus. 1. vers. 2. casus, Pzolin. dict. cap. 29. §. 3. Azori. dict. par. secunda libr. 9. capit. 5. questione 3. Gambartus dict. casa 6. numer. 11. Mar. Alter. dict. cap. 1. vers. tertio.*

43 Dicimus, Ecclesiam pollui propter voluntariam humani feminis effusionem, qui non sufficit, si fiat in somniis, vt per *Fr. Emman. dict. loco*, & ex *glos. in cap. Ecclesie de consecrat. distinct. 1. verbo semine*, quam communiter receptam dicunt *Nauarr. dict. cap. 27. numero 252. Azori. vbi proxime, Gambartus dict. numero undecimo, Mari. Alter. vbi proxime, Grass. dict. cap. 47. numer. 24. Fr. Ludon. Miranda dict. vers. secundus casus est Pzolin. dict. §. 3. vers. excipitur tamen*, vbi hoc verum dicit etiam vbi occasionem aliquam seminandi dedisset, vel facta oblectaretur, aut ob egritudinem semen, aut menstruum mulieris caderet. Dicimus etiam humanum, ad excludendam effusionem cuiusvis alterius animalis irrationalis, iuxta sup. resoluta circa sanguinis effusionem,

& glos. verbo seminis dict. cap. 1. & Fr. Ludou. Miran-
da dict. vers. secundus casus est, & Prol. dict. 8. 3. in fin.
Semen hoc humanum, cuius effusione Ecclesia
polluitur, sufficit si in Ecclesia effundatur, etiam
intra vas naturale contingens, sicut diximus de
effusione sanguinis, per quam similiter polluitur
Ecclesia dummodo intra eandem contingat, licet
non cadat in ipsa Ecclesia materiali, optime Gamb.
dict. casu 6. numer. 2.

45 Quam tamen minime pollui dicendum est, si
huiusmodi seminis, aut sanguinis effusio accadat
supra tectum, vel infra Ecclesiam in aliqua cauerna,
aut spelunca, vel in aliqua camera, aut cella,
vel in Choro, Sacristia, turri cymbalorum, tribuna,
aut confessionariis extra Ecclesie corpus, quia
illis omnibus, & similibus casibus dicitur extra Ec-
clesiam contingisse, ut post soar. & Cordub. tenet Ma-
ri. Alter. dict. cap. 1. vers. requiritur, sequuntur Grass.
dict. cap. 48. a numer. 23. soar. dict. sect. 4. col. 1.
vers. quod autem sanguis, s. air. dict. cap. 16. numer. 8.
Auila dict. disp. 7. dub. 1. Sanchez dict. disp. 15. a
numer. 11. cum segg. ubi sigillatim de singulis prædi-
ctis quæst. seu particulis latissime dissent.

46 Quæstio non levis est an idem dicendum sit,
quando intra Ecclesiam datur coitus coniugalis?
in qua quæstione videbatur dicendum non esse
per hoc Ecclesiam pollutam, quia licet talis effusio,
& talis coitus sit voluntarius, non tamen est pecca-
minosus, text. enim in cap. si motum de consecrat. di-
stinct. 1. & in dict. cap. significasti, de adulterijs, solum
faciunt mentionem de fornicatione illicita, & adul-
terina, in quem sensum videntur etiam intelligendi
text. in dict. cap. unico de consecrat. Ecclesie lib. 6. & in
cap. vltim. eiusd. tit. in antiquis, & in dict. cap. Ecclesie,
de consecratione distinct. 1. dum de seminis effusione
simpliciter loquuntur, ita ut semper intelligamus,
dummodo de se, & natura sua sit peccaminosa, quæ
dici nequit contingens intra Ecclesiam ex copula
coniugali, si semoueamus contemptum, vel scan-
dalum, nec enim circumstantia loci sacri, & irre-
uerentia ratione ipsius talis est, ut per se solum mor-
tale peccatum constituat: cum speciali aliquo iure
positiuo talis copula prohibita non reperitur, &
ideo cum simus in materia pœnali, videtur dicen-
dum minime fore extendenda prædicta iura lo-
quentia de copula illicita, & peccaminosa ad copu-
lam coniugalem de se licitam, & honestam.

47 Contrariam tamen sententiam tenuerunt glos.
in dict. cap. unico, & in cap. quoniam verbo opportuno 31.
distinct. & in cap. Ecclesie verbo semine 68. distinct. se-
quuntur Nauarr. dict. cap. 27. numer. 252. Grass. dict. cap.
48. numer. 26. Con. de sponsal. par. 2. cap. 7. §. 2. numer. 3.
Perez tit. 1. lib. 5. ordinamenti pag. 12. Enſe. de viſit. lib. 1.
cap. 28. numer. 9. & lib. 2. cap. 25. numer. 6. s. air. dict.
cap. 16. a numer. 19. soar. dict. sect. 4. vers. 3. violatur,
Sanchez de matrim. lib. 9. disp. 15. a numer. 7. To-
ler. dict. cap. 8. numer. 14. Cened. ad sex. collect. 11. nu-
mer. 2. Auila dict. disp. 7. vers. secundus, Azori. dict.
cap. 5. quæst. 2. vers. dubia, Gambarrupta dict. casu 6. nu-
mer. 11. in fine, Prol. dict. cap. 29. §. 3. vers. 3. de cum habet,
Fr. Ludou. Miranda dict. quæst. 39. artic. 5. conclus. 1.
vers. secundus est, quæ opinio ex eo suadet quod
coitus coniugalis licet de se licitus sit, est tamen il-
licitus propter loci sacri circumstantiam, cui fit in-
iuria, argum. text. in cap. accusatio 2. quæst. 7. & cap. 1.
de immuni. eccles. & cap. 2. eod. tit. lib. 6. Vnde cum sit
voluntarius, & peccaminosus contingens intra
Ecclesiam, videtur ex consequenti per illum Ec-

clesiam pollutam censendam: facit, quod dicimus
de iudice suspendente, & suffocante reum intra
Ecclesiam, in qua specie licet pœna mortis sit cri-
minis condigna, & ideo de se licita, attamen pro-
pter loci sacri circumstantiam redditur illicita, &
iniuriola, & ideo polluta censetur Ecclesia. Cui
non obstat, quod coniugi petenti debitum alter
coniux tenetur reddere ex vi matrimonialis obli-
gationis, & coniugalis vinculi, & ita sub pœna
peccati mort. maxime si detur periculum inconti-
nentie, cessat enim huiusmodi obligatio respectu
coniugis intempestive debitum petentis, & ubi
reddidit citra peccatum fieri nequit, per ea quæ
notantur in cap. inquisitioni de sentent. excommuni. &
in cap. literas, vers. porro de restitution. spoliar. facit
tex. cum materia in l. quod diximus, ff. de solut. per
quem dici solet, quod non semper debitor tenetur
statim creditori petenti debitum soluere, cum
possit dari legitima differenda solutionis causa.

48 Cum magis communi, & vera sententia hanc
quæstionem suo fœdere distinctionis resolendam
puto, videlicet faciendo distinctionem inter coi-
tum coniugalem intra Ecclesiam contingentem
illicitum, & peccaminosum, & coitum, qui talis
non sit, imo potius licitus, & iustus: prioris mem-
bri sit exemplum quoties coniuges intra Ecclesiam
matuo cohabitant absque vlla necessitatis causa,
vel licet detur causa cohabitandi intra Ecclesiam,
non tamen datur necessitas petendi, & reddendi
debitum, quia nullum subest periculum inconti-
nentie: posterioris membri sit exemplum quoties
coitus coniugalis intra Ecclesiam ex necessitate
contingit, veluti quia coguntur coniuges diu intra
illam commorari, & cohabitare, propter quod
prædictum incurrit periculum incontinentie, ad
quod tollendum fuit coitus coniugalis iustus, &
necessarius, quantumvis intra Ecclesiam contin-
gens. In primo igitur casu non est dubium, quod
Ecclesia maneat polluta, cum detur intra eandem
illicitus, & peccaminosus coitus; secus vero in po-
steriori à cessante ratione; atque ita resoluunt di-
stinguendo Richard. in 4. distinct. 3. art. 3. quæst. 1.
& ibi Azor. etiam quæst. 1. Syluest. verbo consecratio 2.
quæst. 5. Con. de sponsal. par. 2. cap. 7. §. 2. numer. 3. Vlt. in
summ. numer. 276. soar. dict. sect. 4. vers. tertia opinio,
s. air. in clauſ. Regia lib. 9. cap. 8. numer. 21. Iesi. de instit.
lib. 4. cap. 3. dub. 12. numer. 25. Mari. Alter. dict. cap. 1.
vers. sed est aliqua controuersia.

49 Huiusmodi tertia effusionis seminis causa om-
nes fere recipit declarationes supra adductas circa
præcedentem effusionis sanguinis causam; requiritur
namque ut effusio contingat in sufficienti quantita-
te, alias enim in minima non erit sufficiens, ut Ec-
clesia polluta censetur, id quod prouenit tam ex vi
verbi, effusionis, ut supra expendimus, quam etiam
ex eo, quia licet modica effusio ex parte interioris
voluntatis sit peccatum mortale intemperantia, at-
tamen in ratione exterioris iniuriæ loci sacri non
adeo res grauis est censenda, ut polluta per hoc fiat
Ecclesia, prout optime declarant soar. d. sect. 4. vers.
tertio violatur Ecclesia, Fr. Emman. in sum. tom. cap. 153.
numer. 11. quicquid contrarium velit Mari. Alter. dict.
cap. vers. sed hæc opinio.

50 Dicendum est insuper, & declarandum, quod
licet per occultam, & peccaminosam seminis effu-
sionem Ecclesia polluat a parte rei, non est tamen
talis reputanda, quandiu ipsa effusio occulta persi-
stat, iuxta supra resoluta circa superiorem causam

effusionis sanguinis, quicquid Doctores communiter contrarium censent, nempe per occultam effusionem Ecclesiam minime pollui, quorum sententiam iam supra refutauimus, & aperte confunditur ex dict. cap. significasti de adulter. ibi enim adulterium cum Sacerdote intra Ecclesiam à principio occulte contigit, & tamen, quia ex postfacto per confessionem mulieris adultera publice factam de crimine constitit, præcepit *Alexand. III.* ut Ecclesia reconcilietur: id quod fieri non deberet, nisi à principio, & ita quoniam adulterium fuit patratum intra Ecclesiam, polluta eadem Ecclesia fieret, siquidem confusio criminis, & populi notitia de eo superueniens minime Ecclesiam violauit, sed potius violatam ostendit, iuxta supra resoluta, quæ ex decis. dict. cap. significasti, sic ponderati firmiter redduntur.

51 Deinde procedit quoque prædicta resolutio, ubi peccaminosa seminis effusio contingit intra, non vero extra Ecclesiam, iuxta prædicta, quæ ad hunc casum, ex eadem ratione legitime adaptantur: inde fit ut quemadmodum ad Ecclesiam pollutionem ex causa voluntaria, & iniuriosa effusionis sanguinis contingit intra Ecclesiam resoluimus contra communem fere omnium Doctorum sententiam, non aliter Ecclesiam fore pollutam censendam, quam si vtrumque copulatiue scilicet, & vulnus, & sanguinis effusio notabilis intra Ecclesiam contingat, nec sufficere quod vulnus tantum, si effusio extra eueniat, idque ex eo quia iura de hoc loquentia principaliter ad effusionem ipsam, non vero ad vulnus se referunt: sic similiter idem nobis dicendum videtur in præsentis specie, ita ut quamuis actus hic intra Ecclesiam effusioni ita proximus sit peccaminosus, si tamen actualis effusio non intra, sed extra Ecclesiam contingat, minime per hoc est Ecclesia polluta censenda, cum verum sit dicere effusionem seminis minime intra eandem contigisse, quicquid communis sententia sit in contrarium.

52 Quarta causa ob quam polluitur Ecclesia est quoties intra eandem sepultus fuerit fidelis excommunicatus, de quo est tex. in cap. consulisti de consecration. Eccles. qui tex. licet loquatur in Cimiterio, procedit tamen, & habet locum maiori ratione, quando prædictus excommunicatus intra Ecclesiam sepelitur, ad effectum, ut per hoc eadem Ecclesia polluta censeatur, tenent *Navarr. dict. cap. 27. numero 252. Victor. verbo Eucharistia, numero 99. Henr. in summ. lib. 9. de Missa, cap. 27. §. 5. & lib. 13. cap. 51. §. 3. Gambartia dict. casu 6. numero 13. Mari. Alter. dict. cap. 1. vers. quarto violatur, Azor. institution. moral. par. prima lib. 10. cap. 26. questione 13. vers. tertio, & par. secunda lib. 9. cap. 5. questione prima vers. quarto, Sayr. lib. 2. de censur. cap. 4. numero 11. & lib. 5. cap. 17. numero 22. Auila dict. disputat. 7. dub. 1. vers. tertius casus. Soar. tom. 3. disput. 81. sect. 4. vers. quarta causa, & de relig. tom. 1. tract. 2. lib. 3. cap. 2. à numero 3. Valer. Reginald. in praxi fori panit. lib. 32. numero 17. Regolin. de potestate Episcopi, cap. 29. §. 4. Fr. Ludou. Miranda dict. quest. 39. art. 5. conclus. 1. vers. tertius casus, qui fere omnes intelligunt præfatam conclusionem procedere tantum in excommunicato, vel notorio clerici percussore, vel nominatim denunciato, iuxta *Martini & Basiliensis Concilij* Constitut. incip. *Ad evitanda scandala*, per quam solum in prædictis casibus tenemur excommunicatos vitare, unde etiam in eisdem tenemur*

non sepelire per reg. cui non communicamus viuo, nec mortuo debemus communicare, de qua in cap. ex parte in fine, 11. de sepult. & in cap. a nobis de sentent. excomm. ex cuius decisione ultra Doctores in prædictis iuribus limitanda venit prædicta resolutio deducta ex dict. cap. consulisti, ut non procedat casu quo Ecclesia propter signa contritionis, quæ excommunicatus in vita, & mortis articulo ostendit ipsum absoluerit, etiam post mortem, ut ibidem cauetur, tunc enim cum pro eo sit orandum, poterit similiter intra Ecclesiam sepeliri, quæ per hoc minime polluta censebitur, cum talis vere sit absolutus ab excommunicatione, in qua decessit, & ex consequenti cesset respectu illius prædicta reg. cui non communicamus viuo, &c. prout habetur in dict. cap. à nobis iunctis traditis per *Conar. in cap. alma, par. prima §. 11. numero 4.*

53 Vbi agit quo pacto talis post mortem valeat per Ecclesiam absolui. Procedit autem prædicta resolutio non solum in fidei excommunicato, sed etiam quando infidelis, vel hæreticus sepelitur, per quod erit similiter polluta censenda, & ex consequenti reconcilianda, atque etiam Cimiterium, si in ipso talis sepeliatur, prout habetur in cap. Ecclesia il. 1. & il. 2. de consecrat. distinct. 1. tenent *Fr. Ludou. Miranda dict. conclus. 1. vers. quartus casus est*, ubi addit in hoc casu non solum esse reconciliandam Ecclesiam, verum etiam, & illius parietes abradendos, *Azor. dict. capit. quinto, questione prima, vers. quinto, & sequent. Sayr. de cens. lib. quinto cap. 6. numero 25. cum seq. ubi asserit locum habere, etiam si infantes infidelium sint, qui sepeliuntur Regolin. dict. cap. 29. §. 5. ubi excipit, quando Cathecumenus in Ecclesia sepelitur cum vi charitatis coniuncti nobis sint, & separari à nobis non debeant in sepultura, de quo etiam *Mari. Alter. dict. cap. 1. vers. sed postulabitur*. Denique quod Ecclesia polluat, ubi ab excommunicato denunciato, notiorè Episcopo consecrata est, dixi allegatione antecedenti, numero 28.*

54 Qui in Ecclesia publice violata Missam celebrat, aut alia peragit diuina officia, seu defunctum sepelit (nisi urgente necessitate id fiat de licentia Episcopi) peccat mortaliter, irregularis tamen, aut suspensus non efficitur: ex ea ratione quia nulla poena iure communi constituta est contra eos, qui celebrant in Ecclesia polluta antequam reconcilietur, tum quia pollutio Ecclesie non est propria censura, nec interdictum, quo fit, ut in Ecclesia polluta celebrans, irregularis non efficiatur, ita *Hemiqui. lib. 9. de Missa cap. 27. §. 7. & lib. 13. de excommunicat. cap. 51. §. 5. Syluest. verbo consecratio 2. quest. 9. Regolin. de irregularitat. lib. 1. cap. 1. n. 2. & in tract. de officio, & potestate Episcopi, cap. 29. §. 7. multi quos refert Cened. d. collect. 135. num. 5. Fr. Ludou. Miranda d. 9. 39. art. 6. Azor. d. cap. 5. 9. 6. Mari. Alter. d. disp. 3. c. 3. quauis celebrantem fieri suspensum, & si iterum celebraret post suspensionem contrahere irregularitatem asserat praxis noua Episcopalis par. 1. cap. 5. n. 5. vers. ante. Nam tex. in d. cap. ubi qui, de sententia excommunicationis lib. 6. solummodo loquitur de eo, qui celebrat, aut celebrare facit in loco interdicto, non autem de celebrante in Ecclesia polluta.*

55 Ecclesia consecrata reconciliari non potest nisi per proprium Episcopum, seu alium de ipsius licentia, & hoc cum aqua ab Episcopo benedicta vino admixta, & cineri, & cum verbis, quæ habentur in Pont. vel manuali Romano, ita traditus

exprefſe in cap. aqua, & in cap. propoſuiſſi de conſecrat. Eccleſiæ, & tenent Azgr. diſt. par. 2. lib. 9. cap. 5. quaſione 5. Cened. diſt. collect. 135. numer. 1. v. golin. diſt. cap. 29. §. 8. numer. 1. Gambarupta diſt. caſu 6. num. 4. Miranda diſt. quaſt. 39. art. 8. conſuſ. 2.

56 Vbi etiam allerit Episcopos huiusmodi facultatem reconciliandi Ecclesiam consecratam pollutam non posse simplici Sacerdoti delegare, etiam si in contrarium sit consuetudo, per diſt. cap. aqua, vbi huiusmodi consuetudo dicitur, quod potius dicenda sit corruptela, quia licet Episcopus committere valeat, quæ iurisdictionis existunt, quæ tamen sunt Ordinis Episcopalis non potest inferioris gradus Clericis demandare, de quo etiam v. golin. diſt. §. 8. numer. 2. vbi addit Summum Pontificem id posse, ex quo de iure positio est, & omnium, quæ iuris positivi sunt plenam habet potestatem, quod totum etiam tenet Mar. Alter. diſt. diſput. 3. cap. 4.

57 Sitamen Ecclesia non fuerit consecrata, sed tantummodo benedicta reconciliari potest per quemcumque simplicem Sacerdotem per solam aquam lustralis aspersionem, cap. si Ecclesia cum gloss. verbo lauetur, de consecrat. Eccleſiæ, Mari. Alter. diſt. cap. 4. vers. quod si, Henr. diſt. cap. 27. §. 6. sair. diſt. cap. 16. numer. 31. Tolet. diſt. cap. 8. numer. 15. Fr. Ludou. Miranda diſt. art. 8. conſuſ. 1. v. golin. diſt. §. 8. numer. 3. Auila diſt. diſputat. 7. dub. 4. cum quo aduerte non esse necessarium, quod aqua sit per Episcopum benedicta, vt Ecclesia non consecrata reconcilietur, licet hoc requirit Tolet. vbi proximè, conuincitur enim ex verbis, cap. vltim. de consecrat. Eccleſiæ, ibi, aqua protinus exorcizata lauetur, quod non liceret, si Episcopi licentia, benedictio, aut auctoritas esset expectanda, & exorcismus aquæ per Episcopum esset faciendus.

58 De quatuor autem aquæ benedictæ generibus, & de eius vi, & effectibus, vide Durand. in rationali diuinorum, lib. 4. cap. 4. numer. 10. Stephan. Durant. de ritibus Eccleſiæ, lib. 1. cap. 21. numer. 2. Hieron. Rom. lib. quarto de Repub. Christiana cap. 22. Henr. in sum. libr. quarto cap. 15. §. 8. litera E, Azgr. instit. moral. par. secunda libro 9. cap. 15. Et de illius vſu apud Gentiles, & Habræos ad ablutionem, & expiationem agit Ioan. de Pineda super Iob par. 1. cap. 9. pag. 360.

59 Et de antiqua eius institutione in Ecclesia contra mala spiritualia, Dæmonesque vide Card. Caesar. Ia-on. tom. 2. annal. Eccleſiæ, anno Christi 132. pag. 62. Martin. Delrium diſquiſit. Magicar. lib. secundo cap. 2. ſcēt. 3. quaſt. 3. pag. 523. Emmanuel. de Valle de Moma de incantationibus, en ſalmis ſcēt. 2. cap. 11. num. 27.

60 Remittit peccata venialia Azgr. diſt. lib. 9. cap. 15. quaſt. 5. latius par. 1. lib. 4. cap. 10. quaſt. 4. Liberat à morbis Emman. de Valle diſt. cap. 11. num. 6. Conſert ſanitatē corporalem, idem Emman. de Valle diſt. ſcēt. 2. cap. 13. numer. 8. & de miraculis per aquæ benedictæ virtutem factis tractant Henr. diſt. lib. 4. cap. 15. num. 8. litera E. Card. Baron. tom. 3. anno Christi 327. pag. 284. & tom. 7. anno Christi 337. pag. 271.

61 Vbi tamen reconciliatio Eccleſiæ consecratæ haberi non poſſet per Episcopum, quia longè abest, & venire non potest, poſſe eundem Episcopum ex iusta causa concedere, vt in Ecclesia polluta ante reconciliationem celebraretur post D. Thom. & ſet. notarunt Auila diſt. diſput. 7. dub. 3. conſuſ. 2. ſa verbo Eccleſiæ, numer. 23. vers. Episcopus, Mari. Alter. diſt. diſputat. 3. cap. 2. vers. Sed non caret, praxis Episcopalis, vbi proximè. Sed hoc non probari bene

obſeruat Henr. lib. 13. cap. 51. §. 5. litera H.

62 Quare facilius erit attento iure communi, quod concedat Episcopus, vt in loco non ſacro in Altari portatili celebretur, vel post Concil. Tridentin. in priuatis Oratoriis, aut Eremiticis institutis ad diuina celebranda, ſecundum à nobis dicta alio in loco.

63 Quomodo autem ſe gerere, & quid agere oporteat Sacerdos, ſi contingat poſt inceſſam Miſſam Eccleſiam violari, veluti ſi orta rixa alteri vulnus inferat, vel occidat in quo dubio communiter diſtinguitur vtrum poſt cæptam conſecrationem, aut ante illam caſus contingat, ita vt in primo Miſſam teneatur proſequi in ſecundo vero minime, ita v. golin. de cenſ. tab. 2. cap. 8. §. 4. & de poſt. Episcop. cap. 29. §. 7. numer. 3. ſoar. diſt. ſcēt. 4. in fin. Mar. Alter. diſt. diſput. 3. cap. 3. in fin.

64 Prælati Regulares bene poſſunt reconciliare Eccleſias quacumque ex cauſa violatas atque pollutas aqua per ipſos benedicta, ſi Episcopus, qui illam benedicta diſcet vltra duas dietas, alias debent habere aquam benedictam ab Episcopo, prout conſtat ex conceſſione Leonis X. facta Generalibus, & Provincialibus, ac Cuſtodibus, necnon, & Guardianis Fratrum Minorum Obſeruantie pro tempore exiſtentibus, quæ habetur inter priuilegia mendicantium, verbo benedicere Eccleſiæ, §. 14. & reſert ſair. diſt. cap. 16. numer. 31. & de ea teſtantur v. golin. diſt. §. 8. numer. 2. Mar. Alter. diſt. cap. 4. vers. quamuis, & Fr. Ludou. Miranda diſt. art. 8. conſuſ. 3. & Henr. diſt. §. 6. lit. D.

65 Qualibet autem diſta continet viginti millaria, ſeu circiter ſeptem leucas, gloss. verbo duas dietas in cap. nonnulli de reſcript. Henr. in ſumm. lib. 9. cap. 27. §. 6. in comm. lit. E. & lib. 13. cap. 51. §. 5. Parla. lib. 2. rerum quond. cap. 19. numer. 9. Gregor. 123. verbo, que es vna legua tit. 16. par. 2. Ordin. Regia Luſitan. lib. 1. tit. 90. §. 13. ibi à ſeſ leguas por diſta, commeſſuando per viam vſitatum Parla. diſt. numer. 9. Maſcard. de probator. conſuſ. 1056. numer. 6. Cabed. Luſitanie decif. 13. numer. 4. par. 1.

S V M M A R I V M.

1 Miſſas reducere, & ad minorem numerum reuocare pertinet ad Episcopos in Synodo Diaceſana, & ad Generales Ordinum in ſuis Capitulis generalibus.

2 Iuſta cauſa eſt neceſſaria ad huiusmodi reductionem faciendam.

3 Deſunctorum voluntates inuolabiliter obſeruari publice intereſt.

4 Annuaſaria, & officia pro deſunctis ſub huiusmodi reductione cadunt.

5 Reductio hæc an debeat intelligi de Miſſis, & legatio, tam ante Concil. quam poſt illud reſiſtus?

6 Eleemoſyna pro ipſis Miſſis celebrandis, ſi adeo tenuis ſit, ſub hac reductione comprehenditur.

7 Si multum creſcat Eleemoſyna pro Miſſis, vt conſtituta tenuiſſima ſit, quid agendum oſtenditur.

8 Episcopus poteſt aliquando ex iuſta cauſa concedere, vt Miſſa in alia Eccleſia, vel in alio Altari celebretur, ſi nequeat celebrari in loco conſtituto.

9 Episcopus non poteſt reducere ad minorem numerum Miſſas in fundatione Eccleſiæ impoſitas.

10 Episcopus non poteſt etiam reducere ad minorem numerum Miſſas beneficiorum requirentium in ſua fundatione certum illarum numerum.

11 Nec Miſſas particulares vetinas, aut pro deſunctis

qua iustis stipendijs sigillatim à particularibus personis petuntur.

12 Episcopus etiam sine synodo congregata potest Missarum numerum diminuire, Abbates vero, & Generales non ita extra Capitula generalia.

EPISCOPVS IN CAPELLA- nijs, quando possit reducere nume- rum Missarum.

ALLEGATIO XXIX.

AD Episcopos in Synodo Diocesana, & ad Generales Ordinum in suis Capitulis generalibus pertinet Missas reducere, & ad minorem numerum reuocare: ita habetur in Concil. Trid. sess. 21. de refo. c. 4. & in Concil. Brachaven. 1111. act. 4. c. 26. in fine, comprobant post Nann. & alios Henrig. lib. 9. c. 22. num. 6. Seraphin. Reg. Rom. decif. 611. Azgr. instit. moral. p. 1. lib. 12. c. 18. q. 61. Fr. Emman. in summ. p. 1. c. 252. nu. 13. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 23. n. 239. Quaranta in sum. Bullarij, verbo Missa, vers. posse, Mirand. in man. Pralat. to. 1. q. 41. art. 12. Aloys. Ricc. in praxi fori ecclesiast. dec. 404. in 1. edit. & resol. 341. in 2. edit. Bonacina de sacram. disp. 4. q. ult. punct. 7. §. 2. num. 9. praxis Episc. p. 1. verbo Missa, §. 3. pag. 228. Fr. Emman. q. regul. tom. 1. q. 43. art. 13.

1 Primo amplia ad huiusmodi reductionem faciendam necessariam esse iustam causam, cum voluntas testatoris non possit absque illa violari, ita Fr. Emman. d. c. 252. ad fin. alias c. 251. concl. 13. Nau. conf. 9. nu. 9. de celebrat. Missar. in nov. Fraxinell. de oblig. sacerdot. sect. 7. §. 5. nu. 3. Molin. de iustit. tract. 2. disp. 249. Bonacina d. §. 2. num. 12.

2 Defunctorum enim voluntates inuiolabiliter obseruari publice interest Petr. Magdalen. de numero testium in testam. reg. p. 1. c. 8. à num. 6. Card. Mant. de coniect. ultim. vol. lib. 3. tit. 3. Pradil. in sum. legum pen. p. 2. casu 25. Martin. Carril. en la explication de la bulla de los de finos, p. 2. cap. 14. Quapropter Prælati, qui eam habent auctoritatem in diminuendis obligationibus iam inductis prudenter, caute, & cum timore ledendi conscientias suas procedere debent. Iusta causa ad huiusmodi reductionem faciendam illa potest esse, videlicet, si casu temporis Clericorum, aut Religiosorum numerus est diminutus, aut Ecclesie, vel Monasterij redditus extenuantur, vel impense maiores fiant, & cetera huiusmodi Azgr. instit. moral. p. 3. lib. 12. c. 6. q. 5. quem refert Fraxinell. d. loco.

3 Secundo amplia habere locum in anniuersarijs, & officijs pro defunctis, & ita declarasse sacram Congregat. ad instantiam Archiep. Neapol. die 26. Nouemb. 1583. referunt prax. noua Episc. p. 2. c. 3. num. 15. in fin. Stephan. Quarant. in summ. bullar. verbo Missa, pag. 291. alias 402. Galet. in margarita casuum conscientia, verbo Missa 4. Aloys. Ricc. d. resol. 341. num. 2.

4 Tercio amplia procedere huiusmodi reductionem in Missis, & legatis, tam ante Trident. Concil. quam post illud relictis, quia dispositio Concil. generaliter, & absolute loquitur, ita Possenin. c. 2. nu. 15. quæstio 9. Sed ex declaratione Illustriss. Cardina-

lium reductionem fieri non posse de Missis post Tridentinum relictis, tenent Miranda d. loco, concl. vni. in medio, Hieron. à Sorb. in annot. ad compend. priuileg. regul. verbo Missa 3. Azgr. ubi prox. Fr. Emman. d. ar. 13. Fraxinell. d. sect. 7. §. 5. num. 2. Confect. in summ. priu. Ordinum Mendican. tit. 19. de diuinis Officijs, & Missarum celeb. c. 3. Fr. Emman. qq. regul. lar. to. 1. q. 43. art. 13. ex Gasp. Passar. c. 60. de remedio Missar. qui asserit hoc sibi consulenti à dictis Illustriss. responsum esse Romæ die 7. Febr. 1573.

6 Quarto amplia in elemosyna pro ipsis Missis celebrandis, quæ si adeo tenuis sit, ut non facile inueniatur, qui velit se huic muneri subijcere, ut dicitur in Trid. dict. cap. 4. tunc numerus Missarum moderandus est, iuxta vires legati, refert à Sacra Congreg. declaratum Aloys. Ricc. d. resol. 341. à num. 2. Vbi etiam dicit per eandem decifum in huiusmodi reductione debere Episcopum Capituli consilium requirere, quamuis sequi illud non teneatur.

7 Aduerte tamen quod quando testator relinquit 100. aureos pro 100. Missis celebrandis in tali Ecclesia pro anima sua, si augeatur elemosyna præstanda sacerdotibus, tenetur hæres data capacitate hereditatis supplere mercedem, quia testator non reliquit pecuniam simpliciter pro elemosyna soluenda sine onere Missarum, sed pro Missis celebrandis pro anima sua, eo tempore quo præstatur minor merces, nam præuidisset augmentum, non utique diminueret numerum Missarum, cum hæreditas totum reddere posset: ita Mart. Anton. Genien. in practicabilibus Ecclesiasticis q. 179.

8 Quinto amplia Episcopum posse aliquando ex iusta causa concedere, ut Missa in alia Ecclesia, vel in alio altari celebretur, si nequeat celebrari in loco constituto, sicut potest ex iusta causa in casu aliquo particulari commutare legata in alios æquales vsus pios, saltem quando non est acquisitum ius tertio, Henrig. in summ. lib. 7. c. 15. num. 2. & lib. 9. cap. 22. num. 6. Graffius in decif. aureis p. 1. lib. 2. cap. 53. num. 11. quos refert, & sequitur Bonacina d. q. ultim. punct. 7. §. 4. num. 4.

9 Limita primo supra positam resolutionem, habentem Prælatos posse Missas reducere, & ad minorem numerum reuocare, non procedete in Missis in fundatione Ecclesie impositis, cum in his Episcopus, ac prædicti alij dispensare nequeant, & ita decifum referunt praxis noua Episcopalis p. 2. c. 3. n. 31. Aloys. Ricc. d. resol. 341. à num. 4. Miranda dict. art. 12. concl. vni. prope finem.

10 Limita secundo in beneficijs requirentibus in fundatione certum numerum Missarum, quia in eo non potest Episcopus ex vi Concil. Missas reducere ad minorem numerum, prædictum enim Concil. videtur tantum agere de Missis ex defuncti dispositione relictis, ita sacram Congreg. decidisse referunt Galet. in margarita casuum conscientia verbo beneficium p. 24. col. 2. & verbo Missa, ultim. Nald. verbo Missa num. 18. Possenin. c. 2. num. 25. quæstio 9. Bonacina d. §. 2. num. 10. contra Henrig. lib. 9. c. 22. num. 6. in commento lit. P. & Miranda d. art. 12.

11 Limita tertio in Missis particularibus votiujs, vel pro defunctis, &c. quæ iustis stipendijs sigillatim à particularibus personis petuntur, nisi consensus eorum, quibus illæ debentur, habeatur, quod raro vel nunquam accidere solet, nā iusta causa Prælati ad id cōcedendum, nō adfuit, quia hoc est contra illud ius naturale, id quod nostrū est sine facto